

Örgaveln

FINSPÅNGSÅNS VATTENSYSTEM

Sjötyp: Måttligt näringsrik?

Sjöyta: 1,04 km²

Höjd över havet: 120 m

Maxdjup: 11 m

Medeldjup: ca 3 m

Omsättningstid: 0,59 år

Kommun: Askersund

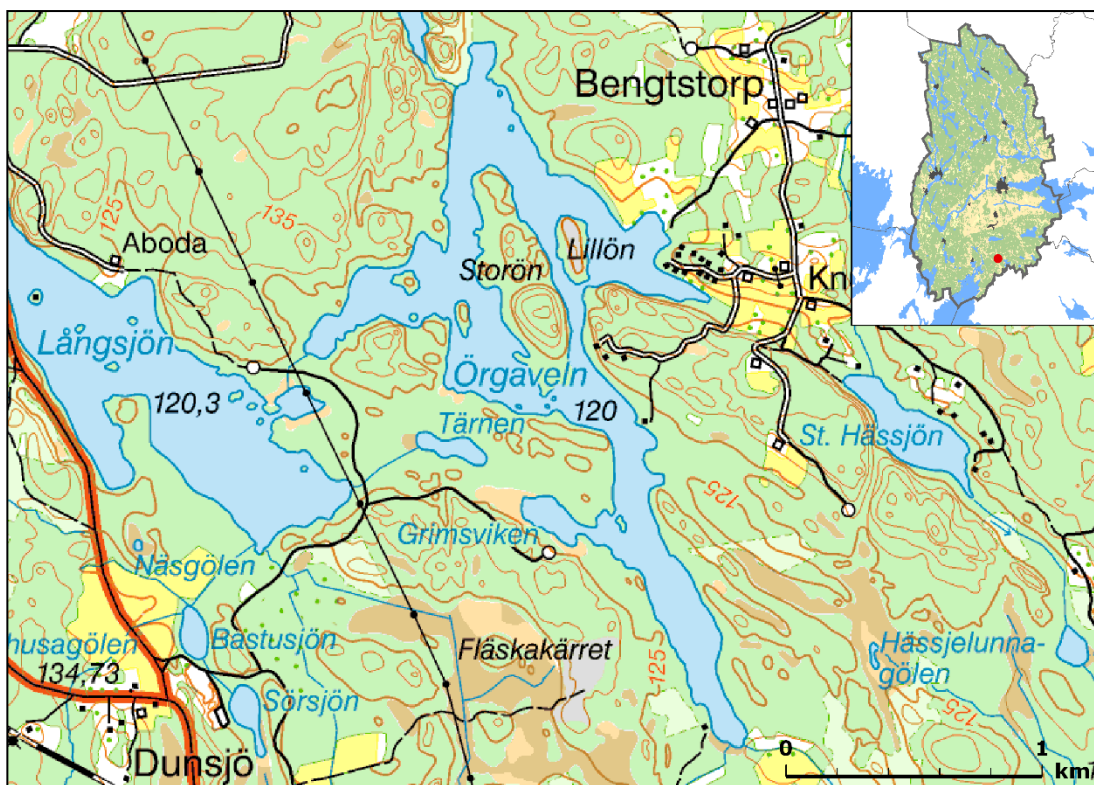
Vattendistrikt: Södra Östersjön

Terrängkartan: 09F NV

EU-id: SE652951-146389

Utloppskoordinater: 6529510, 1463890

Avrinningsområdets areal: 18,75 km²

Örgaveln. ©Lantmäteriet

Omgivningar

Örgaveln ingår i Finspångsåns vattensystem och är belägen ca 6 km sydost om Rönneshytta. Sjön tillförs vatten från Svaldresjön i norr. Avrinningen sker genom två utlopp. Från det ena, som ligger i Örgavelsviken i nordväst, rinner vattnet till Långsjön. Från det andra, i sjöns sydöstra spets, förs vattnet till Storsjön via Örgavlabäcken/Getaboån.

Örgaveln är en mycket flikig sjö som ligger i ett kuperat område. Berggrunden i området består av gnejs som går i dagen på ett flertal platser runt sjön. Vid norra viken finns också ett litet område av diorit. Jordmånen i området är tunn eller ickesammanhängande. Vid sjöns norra- och sydliga spets finns dock morän. Örgavlens grundbotten är blockig/organogen. Flera större öar finns i sjön.

Omgivningen runt Örgaveln domineras av barrskog med inslag av lövträd på några platser. Öster om sjön bedrivs jordbruk med bete. På östra sidan finns också huvuddelen av bebyggelsen kring sjön. Den är som tätast mellan Ängsviken och Gärdesviken.

Djur och växter

Fisk

Det finns inga provfiskeresultat från Örgaveln. Abborre, gädda, vitfisk och sparsamt med flodkräfta finns i sjön enligt uppgifter från början av 1970-talet. Gös utplanterades i sjön 1993.

Bottenfauna

Uppgifter om sjöns bottenfauna saknas.

Växtlighet

Lövträd och sly av bl.a. björk, rönn och asp med inslag av gran kantar nästan hela sjön. I fältskiktet finns gräs- och starrarter, pors, kråklöver och topplösa. Vikarna hyser en riklig vegetation, t.ex. Grimsviken ser i stort sett igenvuxen ut av bl.a. flaskstarr, gäddnate och näckrosor. Vid en av badplatserna växer ett bestånd av knappsav. Öarna är barrskogsbevuxna med en lövträdsridå närmast vattnet.

Övrigt djur- och växtliv

Knipa, Fiskmås och Rörsångare har bl.a. observerats vid sjön.

Vattenkvalitet

Med de få undersökningar som genomförts bedöms Örgaveln vara måttligt näringsrik med betydligt brunfärgat vatten. Sjöns pH är nära neutralt och buffertkapaciteten god. År 1987 undersöktes också kvicksilverhalterna i gädda, vilka var måttligt höga. En sammanställning över vattenkemidata från Örgaveln presenteras i tabell 1.

Tabell 1. Vattenkemidata från Örgaveln. Värdena är baserade på provtagningar från år 2013 alternativt den senaste provtagningen. Färgade värden anger statusklassning, se [läsanvisningar](#).

Parameter	Medelvärde	Min-Maxvärde	Antal prov	Provtagningsår
pH	6,3*	6,3	1	2013
Alkalinitet (mekv/l)	0,13	0,13	1	2013
Siktdjup (m)	1,6	1,6	1	2008
Absorbans (vid 420/5 nm)	0,49**	0,49	1	2013
Totalfosfor (µg/l)	15	15	1	2013
Totalkväve (µg/l)	770	770	1	2013
Hg i gädda (mg/kg)	0,72	Medelvärde 3 fiskar		1987

*NV Handbok 2007:4 och expertbedömning. **Motsvarar vattenfärg 245 mg Pt/l.

Statusbedömning

Sjöns ekologiska status har bedömts som *god*. Det är att biologiska statusdata saknas och att de allmänna förhållandena, som är en sammanvägning av klassificeringarna för näringsämnen (hög status) och försurning (hög status), har sammantaget hög status som varit avgörande för bedömningen.

Bedömningsgrunder i föreskrift har tillämpats, bortsett från kvalitetsfaktorn försurning som klassats som expertbedömning. För mer information om bedömningen, se <http://www.viss.lst.se/Waters.aspx?waterEUID=SE652951-146389>.

Övervakningsprogram

Örgaveln ingår under vissa år i miljöövervakningsprogrammet *Undersökningar i ytvattenförekomster*.

Naturvårds- och friluftsentressen

Örgaveln har ett värde för lokalt friluftsliv. Sjön är upplåten för fritidsfiske och badmöjligheter finns på ett flertal platser.

Mänsklig påverkan

Örgaveln påverkas i viss mån av jordbruk. Sjön är sannolikt sänkt (1930-40-tal) och utloppet i söder är delvis dikat genom åkermark. Permanent- och fritidsbostäder finns på östra sidan av sjön. Enskild bilväg finns i nordost. Mindre bilvägar leder fram till sjön på fem platser.

Områdesskydd

Örgaveln och dess närmaste omgivning saknar områdesskydd.

Referenser

[Artportalen](#) - fåglar.

IVL Svenska Miljöinstitutet AB. [Kvicksilver i biota](#)

Länsstyrelsen i Örebro län. [Djupkartor](#).

Länsstyrelsen i Örebro län, 1987. [Översiktlig sjöinventering i Örebro län –Del 1 Södra länsdelen](#). Publ. nr: 1987:9.

Naturvårdsverket, 2007. [Status, potential och kvalitetskrav för sjöar, vattendrag, kustvatten och vatten i övergångszon. Bilaga A-Bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag. Handbok 2007:4.](#)

SLU, [Vattenkemidata](#).

SMHI. [Svenskt vattenarkiv \(SVAR\)](#)

[VISS - VattenInformationsSystem för Sverige](#). Nationell databas över svenska vattenförekomster.

